

ГОЛОВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КОРПУС НАОМА
Історія будівлі в контексті розвитку
вітчизняної художньої освіти
другої половини ХХ — початку ХХІ століття

Проблема вивчення художньої освіти має чимало аспектів, що допомагають створити загальну історичну картину. У розумінні закономірностей та особливостей тих чи інших процесів можуть прислужитися дані краєзнавчих джерел, що стосуються місця розташування навчального закладу, його приміщень. Історія формування інтер'єру цінна для мистецтвознавчого дослідження, перш за все, визначенням ролі, відведеної у приміщенні творам мистецтва.

Актуальність теми статті полягає в тому, що дослідження будівлі, де упродовж значного часу функціонує навчальний заклад, важливе для створення загальної історії закладу. Окремі етапи розвитку НАОМА були означені певними змінами, пов'язаними з переплануванням і ремонтом приміщень навчального корпусу. Отже, історична доля будівлі цікава для мистецтвознавчої науки, оскільки відображає основні віхи існування академії.

Архітектуру навчальних закладів останнім часом досить широко досліджували вітчизняні науковці. Зокрема, проблематика архітектури університетських центрів України висвітлена у дисертаційній роботі О. Ольховської [1].

Однак завданням цього дослідження є не аналіз архітектури, а дослідження історії функціонування НАОМА в будівлі. Мета наукової розвідки — узагальнити дані про історію НАОМА, що стосуються її навчального корпусу, розміщеного за адресою вул. Смирнова-Ласточкина, 20 (Вознесенський узвіз, 20). Саме в цій історичній будівлі упродовж десятиліть розташовувався центр вітчизняної академічної художньої освіти.

Методи дослідження базуються на опрацюванні архівних матеріалів, літературних джерел та свідчень очевидців. За роки перебування навчального

закладу у цьому приміщенні тут відбулися зміни, пов'язані з ремонтними роботами. Проте в цій публікації ми не ставимо завдання дослідити проблеми історії архітектури, натомість увагу буде приділено факторам, що впливали на навчальний процес, який відбувався в будівлі. Передусім важливо простежити функціональне призначення окремих приміщень навчального закладу та творів мистецтва, що стали складовими образу інтер'єру академії.

Новизна дослідження полягає в тому, що вперше навчальний корпус академії розглянуто як історичну пам'ятку, пов'язану з розвитком вітчизняної художньої освіти.

Наукова література детальніше описує ділянку подвір'я академії, оскільки там було віднайдено чимало археологічних пам'яток [2]. Історія ж самого корпусу висвітлюється досить фрагментарно та побіжно. Так, у джерелах минулого століття були згадки про художні розписи, виконані студентами в навчальному корпусі академії [3, с. 17; 4, с. 111]. Також збереглися й фотознімки, що демонструють інтер'єри навчального закладу. У попередніх дослідженнях було розкрито питання художнього оздоблення навчального корпусу академії творами образотворчого мистецтва у період 1920-х років, проаналізовано згадані вище публікації [5, с. 173–185].

У мемуарах С. Григор'єва, котрий пройшов у навчальному закладі шлях від студента до ректора, знаходимо дані про використання та стан приміщень навчального корпусу [6]. У спогадах професора НАОМА В. Забашти є досить цінні спогади щодо будівлі академії, зокрема у повоєнний період [7]. Зі слів А. Штільмана (сина ректора інституту в 1940–1944 рр. І. Штільмана) дізнаємося про повоєнні роки, коли і викладачі, і студенти жили безпосередньо у приміщенні академії. Відомості про пізніші часи також отримані від викладачів, співробітників та випускників навчального закладу.

Розглянемо історію побудови навчального корпусу НАОМА. Будівлю зведено упродовж 1899–1901 рр. для духовної академії архітектором Є. Єрмаковим з використанням проекту синодального архітектора Є. Морозова.

Відомості про діяльність архітектора Є. Єрмакова знаходимо в публікаціях про архітектуру Києва [8; 9, с. 160–174]. Київський архітектор Євген Федорович Єрмаков (1868–1918) 1898 року отримав посаду архітектора Київської єпархії, а також з 1899 року був штатним архітектором Києво-Печерської лаври. Працюючи єпархіальним архітектором, використовував

переважно форми «російського стилю» та неовізантійські мотиви. Віддавав перевагу необароко та «цегляному стилю». Його творчому методу було власне поєднання різностильових елементів в одній будівлі. Застосовував новітні для свого часу будівельні технології й матеріали, зокрема залізобетонні конструкції.

У будівлі академії присутні притаманні архітектурі Є. Єрмакова стильові особливості та технічні вирішення.

Отже, після завершення будівництва тут була розташована Київська духовна академія. З 1924 року в цьому приміщенні діє Київський художній інститут [5]. 1917 року була заснована Українська академія мистецтв, яка функціонувала в різних будівлях Києва, про що йдеться в попередніх дослідженнях [10, с. 4–6]. Переїзд навчального закладу до нового приміщення збігся з його реорганізацією.

У часи Другої світової війни тут була біржа праці. Самовіддані співробітники академії А. Рачковська та П. Костирко змогли врятувати частину фондів та бібліотеки, заховавши їх під сценою в актовому залі академії [11].

Розпочнімо опис інтер'єрів академії. Раніше підлога на першому поверсі була викладена білим мармуром. Однак із часом камінь пошкодився, оскільки клімат Києва не дозволяє використання у громадських будівлях таких матеріалів. Тому під час капітального ремонту за часів ректора О. Лопухова його замінили чорним гранітом. Колони у вестибюлі було оздоблено сірим мармуром з вибагливим малюнком [12, с. 66–67].

Після капітального ремонту приміщення з ініціативи тодішнього ректора О. Лопухова також було створено виставкову залу. Проект розробив архітектор Ю. Чеканюк, який упродовж 1970–2001 років викладав на архітектурному факультеті. Виставкові зали академії стали визначним культурним осередком столиці. Тут проводяться виставкові проекти, захисти дипломних проектів та дисертацій, конференції, студентські конкурси тощо. 2003 року у цьому приміщенні було проведено ремонт, що надав інтер'єрам сучаснішого вигляду.

Раніше на місці приміщень виставкових залів розміщувався кабінет ректора та інші адміністративні служби. Найвірогідніше, і в духовній академії саме тут були апартаменти настоятеля. Завдяки трьом сходовим маршам та чорному виходу це приміщення мало якнайкращу комунікацію з іншими частинами навчального корпусу.

Нині на першому поверсі під виставковим залом — фондосховища навчально-методичного фонду кафедри живопису та композиції, навчальні аудиторії кафедри іноземних мов та адміністративні приміщення.

У підвальному приміщенні є кафе та студентська їдальня. Для оздоблення інтер'єру їдальні безпосередньо у фрагмент стіни, звільнений від кам'яного облицювання, вмонтовано мозаїчне панно «Метаморфози Карпат», яке 2007 року виконав студент майстерні О. Кожекова В. Казаневський. Невелика за розмірами композиція породжує асоціації з масштабними мозаїчними творами другої половини минулого століття.

Згодом силами студентства було здійснено імпровізований розпис у техніці аерозолі, що показує обстановку навчальної майстерні живописців — модель та студентів біля мольбертів. Однак художня цінність цієї роботи дещо сумнівна. Варто зазначити, що сам спосіб нанесення живописного шару на облицювальну плитку із натурального каменю — не досить вдале рішення. З одного боку, така демократична, неначе графіті, композиція має право на життя у студентському середовищі, з іншого — поверхня основи дисонує з живописом, крім того, масштаб композиції занадто великий для камерного приміщення.

2013 року було проведено ремонт приміщення кафе, інтер'єр якого був незмінним із 1970-х. В оздобленні студентського кафе взяли активну участь вихованці відділення графічного дизайну. Так, вони створили досить цікаві та до тепні з точки зору дизайну композиції, тактовно вписані в інтер'єр.

Клас рисунка — найбільша за площею навчальна аудиторія. Тут зосереджено значну кількість гіпсових зліпків для заняття рисунком. Також проводяться заняття з малювання живої природи для студентів архітектурного факультету. Неодноразово у цьому приміщенні працювали кінознімальні групи. На стінах експонують найкращі навчальні роботи з фонду кафедри рисунка. Завдяки великій площі є змога працювати цілими курсами та проводити заняття підготовчих курсів для абітурієнтів.

Кафедра рисунка оздоблена чорно-білими фотографіями визначних творів у галузі рисунка. В коридорах першого поверху на стінах розміщені планшети, що презентують зразки світової класики та вітчизняного образотворчого мистецтва. За технологією виготовлення ці чорно-білі фото нині вже можна вважати раритетними зразками фототехніки. Нагадаємо, що раніше в навчальному закладі існувала фотолабораторія, послугами якої користувалося гра-

фічне відділення. На реставраційному відділенні також була власна фототехнічна лабораторія.

При кафедрі рисунка є і клас для копіювання. Нещодавно його обладнали спеціальними металевими стелажми, де зберігаються роботи різних років.

Свого часу внаслідок капітального ремонту було змінено розташування адміністративних приміщень. Так, на першому поверсі, де нині розміщено ректорат та інші адміністративні підрозділи, раніше були бібліотека і спортзал.

У залі засідання вченої ради зберігається хоругва з гербом академії — дипломна робота асистента-стажиста О. Карпенка (1998). Герб покликаний нагадати про давньоруські корені київської художньої школи. Особливо це природно ще й тому, що навчальний корпус академії розташовано на території заповідного центру давнього Києва. Також гіпсовий рельєф із зображенням герба розміщено на парадних сходах, над дверима до виставкової зали.

Бібліотека отримала нові приміщення, добудовані по внутрішньому периметру корпусу. Вона має читальну залу, зали абонементу і службове офісне приміщення. Фондосховища частково розміщено у підвальній частині корпусу.

У бібліотеці є старовинні масивні високі засклені шафи минулого століття. Різьблені елементи декору, зокрема листя аканта, надають їм особливої шляхетності і ошатності. Читальний зал бібліотеки прикрашено творами живопису та скульптури. Зокрема, варта уваги дипломна робота «Створення світу», виконана К. Павлишиним 2000 року під керівництвом О. Кожекова, де поєднано технології класичного і комбінованого живопису з розписом вітражів. Цьому ж авторові належать два вітражі на вікнах центральних сходів. Декоративні композиції демонструють оригінальне використання прозорого різаного листового скла та його поєднання з авторськими елементами.

У результаті прибудови приміщень у внутрішніх дворах корпусу в частини коридорів зменшилося освітлення (що нині забезпечується лише вікнами між аудиторіями і коридором, залишеними у верхній частині стіни на місці старих віконних отворів та світловими вікнами над дверима). Крім того, червоний колір стін створює непотрібні рефлекси, що вельми заважають роботі над живописом у деяких навчальних аудиторіях, вікна яких виходять до внутрішніх дворів корпусу. Також проблематично працювати живописцям в аудиторіях з вікнами на захід. Доводиться заклеювати скло тонким папером, уникаючи прямих сонячних променів.

Однак загалом розподіл аудиторій за кафедрами склався так, щоб мінімізувати зазначені негативні аспекти, які заважають навчальному процесу.

На центральних сходах, що ведуть на другий поверх, розміщено портрети визначних для історії академії особистостей. Це дванадцять фотопортретів, зроблених 2007 року до 90-річчя академії. Виконав цей проект випускник майстерні графічного дизайну Д. Стадниченко, нині — викладач кафедри графічного дизайну.

Біля актової зали є меморіальна дошка пам'яті викладачів та студентів, котрі загинули під час Другої світової війни, виготовлена з білого мармуру. Також тут є бронзова дошка з прізвищами ректорів навчального закладу, прикрашена рельєфним зображенням герба академії (1997).

Актову залу академії було перебудовано з колишньої академічної церкви. Свого часу саме вона була однією з найбільших концертних зал міста. Збереглася фотографія, що показує оформлення актової зали на урочистих зборах, присвячених 10-річчю створення навчального закладу, які відбулися 1927 року. На фото можна побачити фанерні конструкції сцени, її оформлення шрифтовими композиціями, оригінальну футуристичну трибуну, виконану у стилі конструктивізму, портрети Т. Шевченка та В. Леніна обабіч сцени та скульптурні композиції, що прикрашали приміщення [13, с. 85–97].

У середині минулого століття саме тут влаштовували концерти та зібрання не лише навчального закладу, а й інших установ і організацій Києва. Тут є професійна сцена, обладнана необхідною освітлювальною технікою та устаткуванням. Зала має виняткові акустичні характеристики. Тому в середині минулого століття визначні музичні колективи України проводили тут звукозаписи для фондів українського радіо.

Окремо слід згадати теми вечорів, концертів, «капусників», які відбувалися в навчальному закладі у другій половині минулого століття силами студентів. Так, вони були визначними культурними подіями тодішнього Києва. За оповідями очевидців, ажіотаж серед публіки був настільки великий, що прохід до академії під час цих акцій контролювали підрозділи кінної міліції, стримуючи наплив відвідувачів. Декорації до таких заходів, виготовлені студентами та викладачами, також мали неабияку художню цінність. Деякі фрагменти навіть зберігали у фондах. Звісно, неабияку роль у креативності цих проєктів відігравало й те, що з часу заснування академії студенти та викладачі мали неабиякий практичний досвід оформлення масових свят.

Сьогодні ж від колишнього оформлення зали залишився лише портрет Т. Шевченка, виконаний 1967 року А. Коштелянчуком, котрий викладав в академії у 1946–1977 рр. [14, с. 276–290]. Оригінальної форми овальний підрамник надає роботі класичного звучання. А. Коштелянчук був знаним професіоналом у роботі над масштабними проектами з оформлення, про що зазначає у своїх спогадах В. Забашта [7], мав величезний досвід художнього оформлення радянських ідеологічних свят. Нині це полотно — історичний документ, що демонструє стиль тих робіт.

Розглядати картини, розміщені у коридорах та аудиторіях академії, не видається за доцільне, оскільки це змінна експозиція, і за призначенням належить до виставкової діяльності навчального закладу. У цьому дослідженні варто зупинитися на монументальних творах, які прикрашають інтер'єри. У приміщеннях академії є кілька вітражів. В переході між навчальними корпусами в люнеті розміщено вітраж «Україна. Любов». Це бакалаврська робота студентки майстерні О. Кожекова К. Рудакової 2005 року.

Того ж року на третьому поверсі нового навчального корпусу у торці коридору на весь віконний проліт зроблено ще один вітраж — «Сад янгольських пісень» авторства випускниці вказаної вище майстерні А. Хом'як.

Разом із роботами 1920–30-х років ці твори прикрашають навчальні корпуси вишу [15]. Проте, на відміну від попередніх, що мали на меті створити архітектурно-художній ансамбль, мають локальний, фрагментарний характер, впливаючи лише на інтер'єр окремих приміщень

До монументально-декоративних творів слід зарахувати і сценічну завісу актової зали академії, виконану О. Цугорком (2002) під час навчання в асистентурі-стажуванні під керівництвом М. Стороженка. Роботу створено за допомогою сучасної технології. Так, оригінальний ескіз, виконаний у комбінації класичних технік та комп'ютерної графіки, було збільшено цифровим способом і роздруковано на текстилі. Слід зауважити, що завдяки сучасному переосмисленню класичних взірців та використанню нетрадиційної техніки поява цього твору спровокувала неоднозначну оцінку, розділивши глядачів на прихильників і критиків.

У підвальному приміщенні розташовані майстерні кафедри графіки. Саме устаткування майстерень, зокрема друкарської та літографської, нині має історичну та музейну цінність (зокрема, літографські станки XIX ст. та дру-

карські верстати початку та середини ХХ ст.). Слід нагадати, що в минулому столітті навчальний заклад відіграв важливу роль у розвитку вітчизняної поліграфічної галузі та станкової графіки. Зокрема, провідний вітчизняний навчальний заклад — Львівська академія друкарства — розпочала свою історію саме в Києві, з початку створення УАМ, а згодом — поліграфічного відділення КХІ [16].

Крім того, в академії є і скульптурні твори кінця ХІХ — початку ХХ ст., що потрапили до збірки в перші роки існування вишу. Це, зокрема, мармурові статуї та гіпсові відливки скульптур і рельєфів, про які йдеться у попередніх дослідженнях [17, с. 76–84].

Жовтавий благородний колір старого гіпсу надає цим творам особливого колориту, вони дуже гармонійно вписуються у класичні інтер'єри навчального корпусу.

Новий корпус було збудовано за типовим проектом. Це п'ятиповерхова будівля з навчальними аудиторіями та спортивною залом. З головним корпусом його поєднує перехід, що веде від рівня другого поверху головного корпусу до третього поверху нового. Це залізобетонна конструкція, зашклена з двох боків. У дощові дні тут зазвичай працюють студенти під час літньої практики, позаяк ефект пленеру досягається за рахунок великих вікон.

Останнім часом тут поставлено кілька гіпсових скульптур, що їх мають змогу малювати студенти. Серед них зліпки з античних оригіналів та роботи студентів академії.

Значною сторінкою історії є те, що в 1937–1968 рр. (з перервами) саме в цьому приміщенні було розміщено Республіканську художню середню школу ім. Т. Г. Шевченка (нині Дитяча художня середня школа). Звісно, той факт, що юні художники перебували фактично в стінах вищого навчального закладу, був позитивним. І те, що школярі могли спілкуватися зі студентами та викладачами, відіграло неабияку роль в їхньому творчому зростанні та розумінні професії художника.

Також у навчальному корпусі свого часу розміщувалися і творчі майстерні викладачів. Саме в приміщенні академії, у невеликій майстерні під горищем, 1949 року Т. Яблонська написала свою програмну картину «Хліб» [18].

Ще в довоєнний період у приміщенні навчального закладу і працювали, і мешкали викладачі. У повоєнні часи тут жили і студенти. Так, за спогадами

О. Лопухова [19, с. 60–73], котрий також жив в академії, дізнаємося про ті важкі часи. У мемуарах В. Забашти знаходимо свідчення того, як на території академії у повоєнні роки розмішувалися і майстерні викладачів, і їхні помешкання [7]. Звісно, ці відомості потребують ґрунтовного дослідження у майбутньому.

Отже, навчальний корпус Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури є унікальними об'єктом, що безумовно становить значну історико-культурну цінність. Його вплив на формування вітчизняної художньої школи — тема для майбутніх наукових досліджень.

За роки існування академії в цих стінах було сформовано особливу мистецьку атмосферу. Монументальні твори та скульптури, розміщені в корпусі академії, увійшли до загального неповторного ансамблю інтер'єру навчального закладу.

Матеріали цієї статті мають допомогти у пошуку нових фактів з історії навчального закладу. Результати дослідження можуть бути використані при роботі над створенням меморіальних творів та мистецьких проєктів, присвячених історії навчального закладу та видатним особистостям у приміщенні академії.

Збереження пам'ятки архітектури, що нерозривно зв'язана з історією вітчизняної культури, є першочерговим завданням. Завдання на майбутнє — розглянути можливість подальшого облагородження інтер'єрів приміщення та насичення їх мистецькими творами. Крім того, історичні події, що відбувалися у приміщенні академії, мають бути втілені в меморіальних творах. Зокрема, слід зауважити, що такий визначний для вітчизняної та світової історії період, як 1920-ті, майже не відображений в оформленні внутрішнього простору академії. Звісно, в радянську епоху цей час сприймався неоднозначно, а отже — не отримав належної мистецтвознавчої оцінки. Крім того, як уже зазначалося в попередніх дослідженнях, матеріальні свідчення тих років були ретельно знищені та закриті для наступних поколінь.

Варто було б розглянути можливість оформлення у стилі 1920-х методом відтворення чи реконструкції тодішніх елементів інтер'єру або ж створення принципово нових композиційних рішень, які б відповідали завданню — показати історичний поступ навчального закладу та його традиції. Це має збагатити історичну будівлю та надати їй ще більшої значущості у контексті загальнонаціонального культурно-історичного значення як пам'ятки, що відображає поступ національної академічної художньої школи.

У наступних дослідженнях автор вважає за доцільне висвітлити тему подвір'я академії, позаяк його історія вимагає ґрунтовного опрацювання. Саме тут розміщена значна кількість скульптурних творів, дипломних робіт випускників та викладачів, що демонструють різні періоди розвитку вітчизняної скульптурної школи. Також варто розглянути й історію навчального корпусу по вулиці Сошенка, 33, де діють майстерні асистентури-стажування академії.

1. *Ольховська О.* Формування архітектури університетських центрів ХІХ — першої третини ХХ століття (на прикладі України): Автореф. дис. ... канд. архіт. — К., 2008.

2. *Асеев Ю. С.* Архитектура Древнего Киева. — К., 1982.

3. *Холостенко Є.* Монументальне малярство Радянської України. — К., 1932.

4. *Врона І., Лобановський Б.* Монументальний живопис // Історія українського мистецтва. — Т. 5. — К., 1967.

5. *Ковальчук О.* Про фресковий живопис у Київському художньому інституті // Дослідницькі та науково-методичні праці: Зб. наук. пр. Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. — К., 2009. — Вип. 16. — С. 173–185.

6. *Григорьев С.* Воспоминания. — К., 2010.

7. Василь Забашта. Світ очима художника / Запис і упоряд.: Л. Забашта. — К., 2009.

8. *Сіткарьова О.* Архітектура Києво-Печерської лаври кінця ХVІІІ–ХХ століття. — К., 2001.

9. *Мокроусова О.* До проблем атрибуції архітектурних об'єктів Києва: нові знахідки // Київ і кияни: матеріали щорічної науково-практичної конференції. — К., 2007. — Вип. 7. — С. 160–174.

10. *Ковальчук О.* Українська академія мистецтва: до 85-ї річниці заснування // Образотворче мистецтво. — 2003. — № 1. — С. 4–6.

11. Музей Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури: [Альбом: до 95-річчя Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури] / Авт. вступ. ст.: Т. Гончаренко, О. Федорук. — К., 2012.

12. *Ковальчук О.* Пам'яті Учителя (стаття про О. М. Лопухова) // Образотворче мистецтво. — 2009. — № 4. — 2010. — № 1. — С. 66–67.

13. *Ковальчук О.* Іван Врона — критик, педагог, мистецтвознавець // Дослідницькі та науково-методичні праці: Зб. наук. пр. Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. — К., 2010. — С. 85–97.

14. Професори НАОМА (1917–2012) // Дослідницькі та науково-методичні праці:

36. наук. пр. Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. — К., 2012.

15. Ковальчук О. Фрагменти фрескового живопису 20-х років ХХ ст. у приміщенні НАОМА // Дослідницькі та науково-методичні праці: 36. наук. пр. Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. — К., 2010. — Вип. 17. — С. 276–290.

16. Українська академія друкарства / Б. В. Дурняк, Я. М. Угрин, В. З. Маїк. — Львів, 2010.

17. Ковальчук О. Мистецька збірка НАОМА в контексті історії вітчизняної художньої школи другої половини ХХ — початку ХХІ ст. // Українська академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. — 2013. — Вип. 20. — С. 76–84.

18. Ковальчук О. Татьяна Яблонская «Великие художники». Eaglemoss International Ltd. — К., 2005.

19. Ковальчук О. Ранній період творчості Олександра Лопухова в контексті розвитку вітчизняної художньої освіти 1940—50-х років // Українська академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. — К., 2012. — Вип. 19. — С. 60–73.

Анотація: У статті ідеться про головний навчальний корпус НАОМА в контексті історії вітчизняної художньої освіти другої половини ХХ — початку ХХІ століття. Упроваджено в науковий обіг низку монументальних та скульптурних творів, що розташовані в приміщенні НАОМА. Показано вплив архітектурного середовища приміщення академії на формування традицій навчального закладу.

Ключові слова: академічна художня освіта, образотворче мистецтво, навчальний заклад, дипломна робота, мистецька школа.

Аннотация: В статье рассматривается главный учебный корпус НАИИА в контексте истории отечественного художественного образования второй половины ХХ — начала ХХІ века. Введены в научный оборот ряд монументальных и скульптурных произведений, расположенных в помещении НАИИА. Показано влияние архитектурной среды помещения академии на формирование традиций учебного заведения.

Ключевые слова: академическое художественное образование, изобразительное искусство, учебное заведение, дипломная работа, художественная школа.

Summary: The article refers to the main educational building of National Academy of Fine Arts and Architecture in context of national art education history within late ХХ — early ХХІ century. A number of monumental and sculptural works exhibited in the National

Academy of Fine Arts and Architecture are put into scientific circulation. The influence of architectural environment of the Academy on the educational institution traditions formation is shown in the article.

Key words: academic art education, fine arts, educational institution, thesis, art school.

Головний навчальний корпус НАОМА: Історія будівлі в контексті розвитку вітчизняної художньої освіти другої половини ХХ — початку ХХІ століття

Ковальчук Остап Вікторович, проректор з наукової роботи НАОМА, кандидат мистецтвознавства, доцент

Главный учебный корпус НАИИА: История строения в контексте развития отечественного художественного образования второй половины ХХ — начала ХХІ века

Ковальчук Остап Викторович, проректор по научной работе Национальной академии изобразительного искусства и архитектуры, кандидат искусствоведения, доцент

Main educational building of National Academy of Fine Arts and Architecture. Building history in the context of the national art education within late ХХ — early ХХІ centuries

Kovalchuk Ostep, prorector of science of the National Academy of Fine Arts and Architecture, PhD in art studies, Ast Prof.